

РЕШЕНИЕ

№ 19874

гр. София, 10.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 80 състав, в
публично заседание на 24.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Стела Спасова, като разгледа дело номер **12499** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл.73 и сл., вр. с чл. 27 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).

Образувано е по жалба на Министерство на образованието и науката /МОН/, представлявано от министъра на образованието и науката, чрез Й. Й., процесуален представител на МОН, съгласно пълномощно № 94-3117/13.06.2023 г., срещу Решение № РД-02-14-1713 от 18.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по АДФП в размер на 3 127 541.25 лв., във връзка с договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Региони в растеж 2014 г. - 2020 г." АДФП № BG16RFOP001-3.002-0008-C08, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 10 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите С., С. 3. и Х.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН).

В жалбата се сочи, че обжалваният административен акт е незаконосъобразен, поради съществено нарушение на административно производствените правила, противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие с целта на закона. Соци се, че в решението липсват изложени фактически обстоятелства, както и доказателства, както за основанието на твърдяното публично държавно вземане, така и за неговия размер. Решенията за налагане на финансови корекции са оспорени пред съда, поради което не са влезли в сила, но въпреки това са взети предвид при изчисляване на размера на неverifiedицираните разходи, въз основа на което е определена сумата, изискана в акта за установяване на публично вземане. Излага се още, че в

конкретния случай не е спазена предвидената в чл. 26, ал. 1 от АПК процедура, като Министерството на образованието и науката не е уведомено за започване на производството по издаване на акта за публично вземане, нито е изпълнено произтичащото от чл. 34, ал. 3 от АПК задължение на административния орган да осигури на страните възможност да изразят становище по събраните доказателства, както и по предявените искания, като определи срок, в който Министерството на образованието и науката да направи писмени искания и възражения. Моли се оспорваният акт да бъде отменен в цялост.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от юрк. Й., който поддържа жалбата по изложените в нея съображения. Моли да бъдат присъдени направените по делото разноски за заплатена държавна такса и юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът - Ръководител на УО на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020, в съдебно заседание се представлява от юрк. Л., който оспорва жалбата като счита оспореното решение за правилно и законосъобразно, издадено от компетентен орган в рамките на делегираните му правомощия. Категорично възразява, че не е спазена процедурата по издаване на акта. Поддържа представеното по делото становище. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, представлява се от прокурор С., която изразява становище, че жалбата е неоснователна.

Съдът, като взе предвид представените по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Министерството на образованието и науката /МОН/ е бенефициент на безвъзмездна финансова помощ по административен договор за безвъзмездна финансова помощ /АДБФП/ № BG16RFOP001-3.002-0008-C08, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 10 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите С., С. 3. и Х.“.

На 16.01.2024 г. чрез ИСУН 2020 е подадено искане за окончателно плащане по АДБФП № BG16RFOP001-3.002-0008-C08 на МОН. Искането е придружено от окончателен технически и финансов отчет.

При преглед на окончателно искане за плащане по административен договор за безвъзмездна финансова помощ (АДБФП) № BG16RFOP001-3.002-0008-C08, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 10 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите С., С. 3. и Х.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН) е установено, че общо верифицираните разходи по договора (5 233 081.28 лв.) са по-малко от одобрените за плащане суми по искания за плащания (8 422 551.14 лв.) с 3 189 469.86 лв. Одобрените суми за плащане по искания за плащане 5 233 081.28 лв. са определени след като от първоначално одобрените суми по искания 8 422 551.14 лв. са намалени с 61 928.61 лв., представляващи регистриран дълг.

В тази връзка, е установено, че сумата в размер на 3 127 541.25 лв. е надплатена сума по АДБФП № BG16RFOP001-3.002-0008-C08, сключен с бенефициента - Министерство на образованието и науката, представлявано от М. К. - Министър на образованието и науката, на основание чл. 35, ал. 1, т. 2 и ал. 3 във връзка с чл. 9, ал. 2 и чл.19, ал.3 от Наредба № Н- 3 от 22 май 2018 г. на Министерство на финансите и на основание т. 6.2 от ДНФ 2/01.08.2017 г.

Изпратено е уведомително писмо до министъра на образованието и науката на 18.09.2024 г. относно приключване на процедурата по одобрение на искане за плащане № 5/окончателно/ по АДПБФП № BG16RFOP001-3.002-0008-C07, проект „Обновяване и модернизация на

регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 10 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите С., С. 3. и Х.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН). Към писмото са приложени издадено Решение № РД-02-14-1712/18.09.2024 г. на Ю. Й.-В., заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. /УО на ОПРР/, с което не е извършена верификация и плащане на разходи в размер на 1 367 317.87 лв. и процесното Решение № РД-02-14-1713 от 18.09.2024 г., с което се установява публично вземане в размер на 3 127 541.25 лв. към бенефициента - Министерство на образованието и науката, на основание чл. 35, ал. 1, т. 2 и ал. 3 във връзка с чл. 9, ал. 2 и чл. 19, ал. 3 от Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество (Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г.), във връзка с чл. 62 от Закона за публичните финанси по реда на чл. 166, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и на основание Заповед № РД-02-14-525/23.04.2024 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

По делото е приета административната преписка по издаването на оспорения акт в цялост, както и допълнително представени писмени доказателства от страните.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, срещу акт, за който изрично е предвидено, че подлежи на съдебен контрол, от адресата на акта, поради което е допустима.

Разгледана по същество, тя е основателна.

Оспореният акт е издаден от компетентен орган. Орган-издател е заместник – министър и ръководител на УО на ОПРР 2014 - 2020, съгл. заповед № РД-02-14-525/23.04.2024 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството. С цитираната заповед, изд. на основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл. 5, ал. 4 и чл. 5, ал. 1, т. 10 от Устройствения правилник на МРРБ, приет с ПМС № 171/16.08.2017 г., чл. 9, ал. 5 от ЗУСЕСИФ, чл. 9, ал. 1 и 2 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, чл. 166, ал. 2 ДОПК и чл. 35, ал. 3 от Наредба № Н-3/22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество, посоченият заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството, е определена за ръководител на управляващия орган на ОПРР 2014-2020, като са ѝ възложени следните функции – да ръководи и организира дейността на УО на ОПРР 2014-2020; да издава заповеди и изменения на заповеди за предоставяне на БФП, както и всички индивидуални административни актове по см. на ЗУСЕФСУ и др. съгласно чл. 9, ал. 5 пр. последно ЗУСЕФСУ: „Правомощия на ръководител на управляващия орган по този закон може да се упражняват и от овластено от него лице“, с приетата в съдебното производство заповед, компетентността на органа, издал оспореното решение, се приема за доказана посредством упражнено правомощие по чл. 9, ал. 5 ЗУСЕФСУ от страна на Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Актът е в необходимата писмена форма, но при издаването му са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Като основание за издаване на оспорваното решение е посочена нормата на чл. 35, ал. 1, т. 2 от Наредба № Н-3/22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, верификация и

сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество. Съобразно посочената правна разпоредба - чл. 35, ал. 1, т. 2 от Наредба № Н-3 „Бенефициентът възстановява предоставената с акта по чл. 2, ал. 1 финансова подкрепа, когато е: т. 2 -недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс“. Разпоредбата на чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК регламентира, че публични държавни вземания са тези, представляващи недължимо платени и надплатени суми, както и за неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от средства на Европейския съюз, включително свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, включително финансови корекции, надплатен аванс, надхвърлени процентни ограничения, превишени позиции по бюджета на проекта, кръстосано финансиране, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз.

Безспорно по своята правна същност оспорваното решение представлява акт за установяване на публично държавно вземане, издаден след проведена процедура по верификация на разходи във връзка с искане за окончателно плащане. Актът за установяване на публично държавно вземане обаче е различен от акта, с който се отказва да бъдат верифицирани претендираните суми от бенефициера, както и се налагат финансови корекции.

Актът в производството по верификация Решение № РД-02-14-1712/18.09.2024 г. на Ю. Й.-В., заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. е издадено в деня на издаване на Решение №РД-02-14-1713/18.09.2024г. т.е. не е влязъл в сила т.е. производството по верификация не е приключило с влязъл в сила съдебен акт.

След като липсва установено по надлежен ред и по размер публично вземане няма как да бъде издаден законосъобразно акт за установяване на публично държавно вземане, поради което оспорваният акт е незаконосъобразен, издаден при неправилно приложение на материалния закон.

За да е налице този порок, актът следва да е лишен от всякакво законово основание за неговото издаване, т. е. същият да е издаден при пълна липса на приложимите материално-правни предпоставки, визирани в закона и акт със същото съдържание да не може да бъде издаден въз основа на нито един нормативен акт. В случая съдът установява наличието на такъв порок, тъй като актът е издаден в противоречие с цитирани в него правни норми и същият не може да бъде издаден на друго правно основание. За да се издаде акт при условията и реда на чл. 166, във връзка с чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК, тези правни текстове изискват недължимо платените или надплатени суми да са възникнали въз основа на административен акт, какъвто акт по смисъла на ЗУСЕФСУ е влязлото в сила решение на УО за установена финансова корекция/отказ от верификация, какъвто в случая липсва, доколкото актовете са обжалвани и не са влезли в сила, от където следва, че за административния орган липсва правно основание за издаване на акт за публично вземане.

Възражението относно отсъствие на информация за констатации, обвързани с издаване на неблагоприятен акт са основателни, като от значение за квалификацията на пропуската за съществен е характера на административното производство, което, както бе посочено, започва по инициатива на бенефициента. От друга страна, Съдът на Европейския съюз е наложил правото на страната да бъде изслушана преди спрямо нея да бъде издаден акт с неблагоприятна мярка, като общо правило. В практиката си Съдът изрично приема, че "това задължение тежи върху административните органи на държавите-членки, когато те вземат

решения, попадащи в приложното поле на общностното право, дори когато приложимото общностно законодателство не предвижда изрично подобно изискване" - Решение от 18 декември 2008, Soprop й, C-349/07, EU: C: 2008:746, точка 38; решение от 01 октомври 2009, F. S., C-141/08P, EU: C: 2009:598, точка 83. Възприето е в съдебната практика, че неприложимостта на чл.73, ал.2 от ЗУСЕФСУ не освобождава административния орган от задължението му да спазва както общите правила на АПК и в частност чл. 34, ал. 1 и ал. 3 от последния, така и член 41 от Хартата за основните права на Европейския съюз. Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на Европейския съюз, спазването на правото на защита изисква адресатите на решения, чиито интереси са осезаемо засегнати от тези решения, да имат възможност да представят по надлежен начин своето становище (вж. решения от 21 септември 2000 г., *Mediocrurso/Комисия*, C-462/98 P, EU:C:2000:480, т. 36 и цитираната съдебна практика, и от 26 септември 2013 г., *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, т. 83). Зачитането на правото на защита във всяка започнала срещу дадено лице процедура, която може да завърши с увреждащ акт, представлява основен принцип на общностното право, който трябва да бъде гарантиран дори при липсата на каквато и да било правна уредба относно процедурата. Този принцип налага адресатите на решения, които засягат чувствително техните интереси, да бъдат в състояние да изложат надлежно своето становище /Решение на Съда от 24 октомври 1996 г. по дело *Комисия/Lisrestal* и др., C-32/95 P, *Recueil*, точка 21, Решение на Съда от 21 септември 2000 г. по дело *Mediocrurso/Комисия*, C-462/98 P, *Recueil*, точка 36 и Решение на Съда от 9 юни 2005 г. по дело *Испания/Комисия*, C-287/02, *Recueil*, точка 37/. Зачитането на правото на защита представлява основен принцип на общностното право, който трябва да се прилага, когато административен орган възнамерява да приеме акт, увреждащ за лицето, към което е насочен.

Настоящият съдебен състав намира, че следва да отмени оспорвания акт и поради това, че от съдържанието на същия не става ясно как са определени сумите, представляващи установено по основание и размер публично държавно вземане. Съдът счита за основателни и доводите на жалбоподателя, че с процесното решение органът незаконосъобразно е смесил двете производства, регламентирани в Наредба № Н-3 от 22.05.2018 г., при които се издава акт за установяване на публично държавно вземане - когато вземането произтича от наложени финансови корекции - чл. 35, ал. 1, т. 2 от наредбата, и производството когато вземането произтича от недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума по чл. 35, ал. 1, т. 2 от същата наредба и в резултат на това е постановил един незаконосъобразен акт, който следва да бъде отменен. Не на последно място от съдържанието на акта не става ясно и как е посочен този размер на вземането. Липсват ясни и пълни мотиви, изложени от издателя на акта защо сумата, посочена като установено публично държавно вземане е в точно този размер и на какво се дължи разликата между сумата, посочена като размер на установено публично държавно вземане, от сумата, представляваща разликата между платените и верифицирани разходи и неверифицираните разходи.

По изложените съображения съдът намира, че обжалваното решение е незаконосъобразно, като постановено в противоречие с материалноправните разпоредби, поради което следва да бъде отменено.

При този изход на делото и на основание чл. 143, ал. 2 от АПК на жалбоподателя се следват разноски в размер на 50.00 лв. държавна такса, както и разноски за юрисконсулт, своевременно претендирани, в размер на 360.00 лв., на основание чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Така мотивиран, Административен съд София-град, III-то отделение, 36-ти състав, на основание чл. 172, ал. 2 АПК,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № РД-02-14-1713 от 18.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по АДФП в размер на 3 127 541.25 лв., във връзка с договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Региони в растеж 2014 г. - 2020 г." АДФП № BG16RFOP001-3.002-0008-C08, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 10 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите С., С. 3. и Х.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН).

ОСЪЖДА Министерство на регионалното развитие и благоустройството да заплати на Министерство на образованието и науката разноски в размер на 410.00 (четиристотин и десет) лв.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от получаването му пред Върховен административен съд.